

Beretning ved generalforsamlingen den 2. marts 2017 i Felix

Arrangementer i året

Vi har haft to arrangementer sammen med de to andre foreninger historiske foreninger i kommunen.

I marts havde vi et foredrag af en naver. Der levende fortalte om historien bag de vandrende håndværkere og om sin egen oplevelse som naver rundt i Europa igennem 2 år. Godt krydret med billeder fra de forskellige steder. Selvom det er en gammel bevægelse lever den tilsyneladende stadigvæk i bedste velgående.

I september fik vi fortalt historien om Pigerne på Sprogø. Et sted hvor åndssvageforsorgen opbevarede letlevende piger som man mente var farlige for samfundet. Det er såmænd ikke længere siden end sidst i 50-erne at hjemmet er lukket.

Sidst i april havde vi besøg af Henning Jensen, der i dag er 96 år. Han fortalte om sine oplevelser som modstandsmand i BOPA under krigen, sine ophold i Horserød - og Frøslevlejren og til sidst i koncentrationslejr i Tyskland indtil han kom hjem med de hvide busser. Efterhånden er det sidste chance for at få øjenvidneberetninger fra den tid.

Vores årlige udflugt gik til Moesgård Museum. Jeg håber at deltagerne fik et indtryk af det store museum, som man kan bruge flere dage på. Vi oplevede den digitale udvikling indenfor museumsverdenen, som vi også siden har set på vores eget museum. Det er nok det længste vi kan tage hen, da alene turen tog omkring 4 timer hver vej.

I november havde vi Malene Bendix fra Nationalparken til at give os i status quo vurdering af hvor de er henne med arbejdet. Netop i disse dage er der høringsfrist til oplægget. Det så vil blive gennemarbejdet, for at den endelige arbejdsplan for de næste 5 år kan træde i kraft omkring 1. maj. Der er indvielse af Nationalparken den 6. maj på Lejre Museum

I januar havde vi Kåre R. Skou til at fortælle om Alberti. Storsvindleren der misbrugte sin magt på det groveste. Senere sager som Nordisk Fjer og Stein Bagger blegner i forhold til hvad Alberti udrettede.

Og endelig havde vi i februar Bent Gottfredsen til at fortælle om fredningerne i vores kommune. Der er fredninger der dækker et enkelt træ til de store godsfredninger omkring Ledreborg, Ryegård, Lindholm og Sonnerupgård. Lejre kommune er en af de kommuner hvor fredningerne dækker en stor del af kommunen.

Kommende arrangementer:

Ejner Hauberg vil den 6. april fortælle om Beowulf kvadet her i Felix klokken 19,00. Dets indhold og samfundsmæssige betydning. Om trolden Grendel der hærgede på egnen på Kong Roars tid. Ejner Hauberg siger selv, at han er den dansker der ved mest om Beowulf.

I forbindelse med Beowulf vil der i Hvalsø Bio søndag den 26. marts vist en spillefilm om Beowulf. Filmen er med professionelle skuespillere, og den varer 1½ time.. Og der er forud for filmen et foredrag af historiker Tobias Mortensen, og Lars Holten fra Sagnlandet vil fortælle om fund der knytter sig til Beowulf.

Det starter klokken 15,00 og det er muligt at bestille billetter allerede nu.

Nationalparken.

Efter startskudet for et par år siden har der været en runde, hvor man efterlyste forslag til hvad man skulle arbejde med. Disse forslag har været bearbejdet i Rådet, sekretariatet og bestyrelsen. Det har mundet ud i et forslag til arbejdsplan for de første 5 år som har været i høring. Høringssvarene er netop nu ved at blive bearbejdet i de samme organer, og omkring 1. maj skulle Nationalparken være en realitet.

Der bliver en åbningshøjtidelighed med indvielse af parken på Lejre Museum den 6. maj. Det er så blandt andet op til os, at udfylde planerne. Forhåbentlig bliver det en succes.

Råstofplanen

Råstofplanen har været længe undervejs. Det startede med, at hele Glimområdet var i spil til grusgravning.

En fredning af alléen hindrede at der ikke kan graves omkring 400 meter på hver side af alléen. Resten af området fra det fredede areal ud til Hovedvejen vil sandsynligvis meget hurtigt blive gravet op.

Et område langs Blæsenborgvej er også hindret af Fredningen. Til gengæld er et område nord for Oldvejen i Gevninge stadig i spil.

Fredningen af Alleén og Fredshøj er nu en realitet. Der mangler kun, at man kan blive enige om erstatningens størrelse.

Stier.

For at vi kan opleve vores smukke område er det vigtigt, at vi kan færdes i området både til fods, på cykel og med kørestol. Ikke alle stier skal opfylde alles behov, men vi tilstræber, at vi kan færdes så meget som muligt.

Ifølge reglerne kan vi færdes på alle stier og markveje, når bare de er gennemgående. Det vil sige, at man skal kunne komme igennem. Dog er der nogle begrænsninger tæt ved privat ejendom.

Til gengæld kan man ikke kræve, at der skal være fast bund eller slået græs på stierne. Vi prøver i samarbejde med kommunen, at få synliggjort, hvor man må og kan færdes. I øvrigt er det også en af Nationalparkens målsætninger at få udgivet en stiplan i deres område.

Vil I gøre os opmærksom på, hvis der er stier der fjernes eller blokeres.

Fortidsminder.

Vores mange gravhøje skal bevares. Og det sørger loven for, men en gang imellem trænger de til en kærlig hånd. Kommunen har plejepligt på gravhøje på privat ejendom. Incl. Godserne, medens Naturstyrelsen skal pleje fortidsminderne på deres arealer.

Kommunen kan ikke pleje alle gravhøje, det har de simpelthen ikke ressourcer til. Vi prøver sammen med kommunen at vælge de mest interessante gravhøje. Det bliver til ca. 35 stk. om året.

Vi må så presse Naturstyrelsen til at passe deres område. Det har knebet lidt de sidste par år. Men viljen er der. De siger at de ikke har midler til det hele.

Også her vil vi gerne høre fra jer hvis der er gravhøje der trænger til en kærlig hånd.

I den forbindelse er der desværre også bevaringsværdige markskel og diger der misligholdes.

Museet.

I 10 år har vi presset på, for at få en ny indretning af Lejre Museum. Nu har vi fået det, og jeg håber I synes det er interessant. Ud fra de midler der har været til rådighed, synes jeg resultatet er godt.

Ligeså længe har vi arbejdet på, at få statuen ud fra gårdspladsen. Det er minsandten også lykkedes for os. Begge dele er ikke sket uden økonomisk hjælp fra Lejre kommune. Tak for det.

Vandværksbygningen

Hofor der ejer vandværket i Lejre har bebudet, at de vil forlade de gamle bygninger og bygge nyt et andet sted. Pludselig er den flotte bygning ud mod alléen kommet i spil. Alle siger, at den er bevaringsværdig. Der er kommet mange forslag til anvendelse af bygningen. Nationalparkens modtagecenter, museum for vandindvinding.

Vi har foreslået et lokalmuseum.

Da vi havde den store museumsløsning, som ikke blev til noget havde vi planer om at lave et kombineret lokalmuseum og landsmuseum.

Da midlerne var små arbejdede vi intenst på, at få et museum der alene beskæftigede sig med Skjoldungetiden. Det blev heldigvis hørt.

Men planerne om et lokalt museum er ikke skrinlagt. Måske byder lejligheden sig nu.

Vi forstiller os de forskellige tidsperioder fra det lokale: Vikingetiden, som jo overlapper Skjoldungetiden, Middelalderen med alle kirkebyggerierne, adelstiden med alle godserne, oplysningstiden, udskiftningen af landsbyerne, enevældens afskaffelse, andelsbevægelsen og nyere tid med blandt andet nutiden.

Hvis det skal gå i hak, skal der bruges en del penge, men det er ikke umuligt at skaffe dem. Vi forstiller os, at såfremt det er modtagecenter for Nationalparken, var der måske en mulighed for, at de kunne hjælpe med at se efter museet også.

Vores arkiv

Vi har hidtil haft to rum i mejeribestyrerboligen der ligger ved siden af Felix. Men kommunen skulle bruge hele bygningen til Lejre Musikskole. Efter megen forhandling er det lykkedes os, at få to udmærkede rum i forbindelse med gymnastiksalen på Allerslev gl. Skole. Der har været rygter i avisen om, at Allerslev gl. skole skal sælges. Forhåbentlig er det en misforståelse, men vi har inden garanti for, at vi kan beholde de nye lokaler.

Andet

Vores 2 næste arrangementer er foredraget om Beowulf den 6. april her, og vores årlige udflugt der i år går til Møn fredag den 19. maj. Mere om udflugten senere, når vi udsender Lethrica først i april måned.

Tak til jer alle for at I bakker op om os, og også tak til vores samarbejdspartnere i de 2 andre historiske foreninger samt til Lokalarkivet og til Lejre kommune. Også tak til bestyrelsen

Karl Frandsen